

16 octombrie 2017

DJ nr. 353

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal al Republicii
Moldova nr. 985 din 18.04.2002
(nr. 289 din 26 septembrie 2017)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege specificat în titlu, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr. 780/2001 privind actele legislative și expune următoarele.

I. Constatări generale

1. Proiectul supus avizării a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 și art. 74 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, dar și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege dat are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art. 178 din Codul penal al Republicii Moldova, în vederea instituirii încriminării penale a faptei de violare a dreptului la secretul comunicărilor prin rețele de comunicații electronice.

3. Conform notei informative, proiectul de lege nr. 289 din 26 septembrie 2017 are ca scop îmbunătățirea legislației penale prin înlăturarea unei lacune a legislației în vigoare, în partea ce ține de neîncriminarea faptelor de violare a dreptului la secretul comunicărilor prin rețele de comunicații electronice.

4. Prin natura reglementărilor promovate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, astfel, domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

5. Atenționăm că, proiectul de lege nu corespunde exigențelor art. 21 și art. 22 din Legea nr. 780/2001, care prevăd că pentru evaluarea proiectelor de acte

legislative se realizează expertiza acestora (juridică, anticorupție, etc.) și supunerea acestora consultării publice.

II. Obiecții de conținut

6. Prin redacția nouă a alin. (1) din art. 178 a Codului penal propusă de către autori în proiectul de lege supus avizării se exclud două sintagme „convorbirilor telefonice” și „cu încălcarea legislației”.

Dacă în cazul „convorbirilor telefonice” în nota informativă folosind de facto termenul de „convorbirilor electronice” autorii menționează că acestea se cuprind în noțiunea „comunicări prin rețele de comunicații electronice”, în cazul sintagmei „cu încălcarea legislației” în fundamentarea proiectului nu se cuprind careva referințe.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 178 din Codul penal include fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de violare a dreptului la secretul corespondenței, cu încălcarea legislației. Această acțiune se exteriorizează pe calea luării de cunoștință cu corespondența scrisă sau în ascultarea (interceptarea) convorbirilor telefonice, sau în divulgarea conținutului acestei corespondențe sau al acestor convorbiri fără acordul adresantului sau al persoanei pe al cărei nume e adresată corespondența, ori în lipsa mandatului judiciar emis în condițiile Codului de procedură penală al Republicii Moldova. Pentru a putea fi susceptibilă de răspundere penală, violarea dreptului la secretul corespondenței trebuie să fie efectuată cu încălcarea legislației (de exemplu, a prevederilor art. 132⁸, 132⁹, 133, 134, 134¹ din Codul de procedură penală a Republicii Moldova; art. 18 - art. 20 din Legea privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012; etc.). Astfel, în eventualitatea adoptării proiectului de lege în varianta propusă, prin excluderea din textul legii penale a sintagmei „cu încălcarea legislației”, rezultă că vor fi susceptibile de răspundere penală orice persoană ce lezează dreptul la secretul corespondenței inclusiv și persoanele din cadrul organelor poliției și a altor instituții abilitate ce vor acționa în condițiile legii.

În altă ordine de idei, menționăm că pentru realizarea scopului descris de autori în nota informativă și anume încredințarea penală a faptelor de violare a dreptului la secretul comunicărilor prin rețelele de comunicații electronice, este suficientă completarea alin. (1) a art. 178 din Codul penal, cu textul „sau al altor comunicări

efectuate prin rețelele de comunicații electronice, precum” după cuvântul „telefonice”, nefiind necesară oferirea unei redacții noi acestui alineat după formula propusă de autori.

III. Obiecții de ordin tehnico-legislativ

7. În conformitate cu art. 36 alin. (3) din Legea nr. 780/2001, care prevede că *„dacă se modifică sau se completează un singur dintr-un singur act legislativ, în titlul actului de modificare sau completare se face referire expresă la articolul modificat sau completat și la actul respectiv”*, titlul proiectului de lege după cuvântul *„completarea”* va fi suplinit cu sintagma *„articolului 178 din”*.

8. Pentru respectarea cerințelor tehnicii legislative și a practicii de elaborare a actelor legislative, dispozițiile generale ale proiectului după sintagma *„Articol unic -”* se va adăuga textul *„La articolul 178 din”*.

9. Se va indica sursa de publicare a Codului penal după următoarea formulă: *„(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului)”*.

10. Conform practicii de elaborare a actelor legislative, în cazul în care articolul cuprinde un singur alineat nu este necesară numerotarea acestuia.

11. Reieșind din obiecțiile expuse anterior, propunem expunerea proiectului într-o nouă redacție:

„LEGE

pentru completarea articolului 178 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002

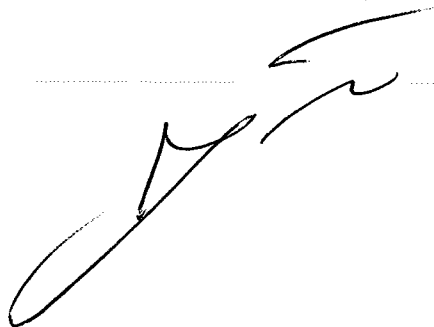
Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

„Articol unic. – La articolul 178 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează după cuvântul „telefonice” cu textul „sau al altor comunicări efectuate prin rețelele de comunicații electronice, precum”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI”

În concluzie, considerăm necesar redactarea proiectului cu luarea în considerație a obiecțiilor formulate în prezentul aviz.

Totodată, reieșind din specificul obiectului de reglementare a proiectului de lege, menționăm că aspectele ce vizează politicile statului în materie penală sunt de competența Ministerului Justiției, care urmează a fi implicat la dezbaterile proiectului în cauză.

Ion Creangă

Șef Direcție